

Nejvyšší správní soud
Moravské nám. 6
657 40 Brno

datovou schránkou

sp. zn.: 21 As 1/2026

V Praze dne 27. března 2026

Žalobkyně: **obec Temelín, IČO 00245534, se sídlem 373 01 Temelín 104**

právně zastoupena: **JUDr. Michalem Bernardem, Ph.D.,** ev. č. ČAK 14936, advokátem ze společnosti Dohnal & Bernard, s.r.o., se sídlem Klokotská 103/390 01 Tábor

Žalovaný: **Ministerstvo životního prostředí, se sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10**

Osoba zúčastněná na řízení:

Česká republika – Správa úložišť radioaktivních odpadů, IČO: 66000769 se sídlem Dlážděná 6, 110 00 Praha 1
zastoupená **RNDr. Lukášem Vondrovicem, Ph.D.,** ředitelem

právně zastoupena: **Mgr. et Mgr. Janem Kořánem, advokátem, ev. č. ČAK 9074, společníkem z Advokátní kancelář KF Legal, s.r.o., se sídlem Opletalova 55, Praha 1**

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení ke kasační stížnosti žalobkyně směřující proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. prosince 2025, č. j. 10 A 59/2025-105

Bez příloh

I. Informace o podané kasační stížnosti

1. Česká republika – Správa úložišť radioaktivních odpadů („**SÚRAO**“) v postavení osoby zúčastněné na řízení („**OZNŘ**“) obdržela dne 16. března 2026 informaci Nejvyššího správního soudu ze dne 12. března 2026, č. j. 21 As 1/2026 – 36, o doplnění kasační stížnosti žalobkyně směřující proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. prosince 2025, č. j. 10 A 59/2025-105 („**Rozsudek**“).
2. Nejvyšší správní soud současně zaslal SÚRAO odůvodněnou kasační stížnost na vědomí a stanovil jí lhůtu 14 dnů k případnému vyjádření.
3. V souladu s touto výzvou podává SÚRAO ke kasační stížnosti následující

vyjádření:

II. Napadený Rozsudek

4. Napadeným Rozsudkem rozhodl Městský soud v Praze o žalobě žalobkyně směřující proti rozhodnutí ministra životního prostředí č. j. MZP/2025/290/218, sp. zn. R/4335 ze dne 27. března 2025 („**Rozhodnutí**“) takto:
*„I. Žaloba se zamítá.
II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
IV. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.“*
5. Žalobou napadeným Rozhodnutím byl rozklad žalobkyně (a dále obce Olešník a města Hluboká nad Vltavou) zamítnut a rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne ze dne 17. října 2024, č. j. MZP/2024/210/3581, sp. zn. ZN/MZP/2023/510/46 bylo potvrzeno jako správné.
6. Rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 17. října 2024, č. j. MZP/2024/210/3581, sp. zn. ZN/MZP/2023/510/46 (dále jen „**Rozhodnutí MŽP**“), rozhodlo Ministerstvo životního prostředí (dále jen „**MŽP**“) na základě žádosti SÚRAO tak, že podle § 4a odst. 1 ve spojení s § 4 odst. 8 a § 22a odst. 1 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**geologický zákon**“) stanovilo SÚRAO průzkumné území Janoch pro zvláštní zásahy do zemské kůry („**PŮ ZZZK**“) pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů – etapa vyhledávání.
7. Doba platnosti Rozhodnutí MŽP byla stanovena do 31.12.2032 a současně byly Rozhodnutím MŽP SÚRAO stanoveny pro provádění geologických prací zde

specifikované podmínky pro provádění geologických prací (viz výrok II. Rozhodnutí MŽP).

III.

Shrnutí důvodů kasační stížnosti

8. Žalobkyně napadá podanou kasační stížností všechny výroky Rozsudku. Žalobkyně v podané kasační stížnosti zejména namítá, že je dán důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů („s.ř.s.“), tedy kasační stížnost podává z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.
9. Žalobkyně rovněž namítá naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s.ř.s., tedy z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.
10. Dále žalobkyně namítá důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s., tedy z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.
11. SÚRAO považuje kasační stížnost za nedůvodnou, k jednotlivým důvodům kasační stížnosti se vyjadřuje v následujícím bodě tohoto vyjádření.

IV.

Vyjádření k jednotlivým důvodům kasační stížnosti

1) K námitce nesprávného výkladu § 4a odst. 6 geologického zákona

12. Žalobkyně polemizuje s výkladem § 4a odst. 6 geologického zákona („*Ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou, státní politikou životního prostředí, zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převyšuje zájem na dalším průzkumu a následném využití vyhradného ložiska.*“), jak byl tento výklad učiněn správním orgánem a následně i aprobován správním soudem s ohledem na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu („**NSS**“).
13. V souladu s § 22a odst. 1 geologického zákona „*při vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry podle zvláštních právních předpisů se postupuje obdobně jako podle § 4a a 4b.*“ Žalobkyně v kasační stížnosti zdůrazňuje, že v daném případě nelze aplikovat toto ustanovení přiměřeně, ale obdobně, tedy v plném rozsahu.

14. SÚRAO považuje výklad Městského soudu v Praze za zcela správný a jediný možný. Z podstaty věci plyne, že některé části ustanovení § 4 a § 4a nemohou být na stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry aplikovány.
15. Jestliže je v právní nauce a v judikatuře (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2009, čj. 3 Ads 123/2009-88) rozlišováno mezi pojmem obdobně (přímé použití určitého ustanovení v plném rozsahu) a přiměřeně (použití těch ustanovení, která z povahy věci přicházejí v úvahu), tak je zjevné, že pokud ust. § 22 a odst. 1 geologického zákona stanoví, že „při vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry podle zvláštních právních předpisů se postupuje obdobně jako podle § 4a a 4b“, jedná se o legislativní nepřesnost, neboť aplikace některých částí ustanovení § 4a a § 4b z povahy věci nepřichází v případě PÚ ZZZK v úvahu, tudíž je možné pouze přiměřené použití těchto ustanovení.
16. Např. zcela postrádá smysl, aby byla žádost o stanovení PÚ ZZZK posuzována z hlediska státní surovinové politiky ve smyslu § 4a odst. 6 geologického zákona. Žádost o stanovení PÚ ZZZK např. nemůže z podstaty věci obsahovat údaje o nerostu, který má být předmětem vyhledávání. Trvat na tom, že ustanovení § 4 a 4a geologického zákona mají být použita v plném rozsahu i na stanovení PÚ ZZZK by vedlo k absurdním závěrům. Zároveň platí, že stanovení PÚ ZZZK sleduje zcela jiné účely, než stanovení průzkumného území pro vyhledávání a průzkum výhradního ložiska ve smyslu ust. § 4a odst. 1 geologického zákona. V tomto směru nelze hovořit o tom, že se právní úprava § 4a použije na stanovení PÚ ZZZK v plném rozsahu, neboť to ani není objektivně možné z důvodu odlišných institutů výhradního ložiska a zvláštního zásahu do zemské kůry, jakož i odlišných cílů (zde se jedná o průzkum ve více lokalitách ve fázi vyhledávání vhodné lokality).
17. Je možné v této souvislosti poukázat na znění § 34 odst. 2 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů („**horní zákon**“), který legislativně přesněji stanoví, že na vyhledávání a průzkum pro účely zvláštních zásahů do zemské kůry se přiměřeně použijí ustanovení upravující vyhledávání a průzkum výhradních ložisek: „*Na zvláštní zásahy do zemské kůry včetně vyhledávání a průzkumu prováděného pro tyto účely se vztahují přiměřeně ustanovení § 11, 16, 17, 18, 23, 32, 33 a § 36 až 39.*“
18. Jak plyne z Rozhodnutí, MŽP při výkladu těchto ustanovení respektovalo právní názor Nejvyššího správního soudu opakovaně vyslovený v rozsudcích, jimiž byly v minulosti přezkoumávány rozsudky správních soudů ve věci analogických žalob proti rozhodnutím o stanovení PÚ ZZZK pro geologické práce ve fázi vyhledávání (tj. ve stejné fázi, jako dle Rozhodnutí) na celkem sedmi lokalitách. V těchto rozsudcích NSS opakovaně konstatoval, že **výklad těchto ustanovení, podle něhož jsou správní orgány již ve fázi žádosti o stanovení PÚ ZZZK v etapě vyhledávání, povinny zvažovat při poměřování veřejných zájmů podle § 4a odst. 6 geologického zákona nejen míru zájmu na dalším průzkumu, ale i míru zájmu na následném zamýšleném využití lokality, je nesprávný.** Nejvyšší správní soud reflektoval, že v daném případě existují zcela zásadní odlišnosti od modelové situace řešené v rozsudku NSS ze dne 23. 9. 2009

č. j. 7 As 59/2009-142, resp. v rozsudku NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009-190, jimiž argumentuje žalobkyně.

19. Konkrétně byl shodný závěr k výkladu § 4a odst. 6 geologického zákona přijat v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2018, č. j. 4 As 155/2018 – 63 („**Rozsudek Čihadlo**“), v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2019 č. j. 9 As 121/2018 – 47 („**Rozsudek Kraví Hora**“) a v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2020, č. j. 2 As 377/2018-61 („**Rozsudek Hrádek**“). Podle NSS by ve fázi stanovení PÚ ZZZK (etapa vyhledávání) bylo předčasné a neúměrně přísné požadovat po správních orgánech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů bránících výstavbě hlubinného úložiště samého, resp. aby SÚRAO předkládala ke všem uvažovaným lokalitám detailní informace o parametrech jednotlivých možných úložišť, bez nichž posouzení této otázky není do důsledku možné.
20. Nejvyšší správní soud („NSS“) v Rozsudku NSS Čihadlo **detailně odůvodnil, proč nelze závěry přijaté v rozsudku NSS ze dne 23. 9. 2009 č. j. 7 As 59/2009-142, aplikovat na stanovení PÚ ZZZK v situaci, kdy je žádáno stanovení PÚ ZZZK pro etapu vyhledávání vyhledávání za účelem realizace průzkumných geologických prací v souvislosti s vyhledáváním vhodné lokality budoucího hlubinného úložiště v různých potencionálně vhodných lokalitách.** NSS zdůraznil, že v dané věci nejde o průzkum, jenž může vést k následné těžbě ložiska, a že geologický průzkum zde má sloužit pouze **k ověření, zda je realizace hlubinného úložiště v dané lokalitě vůbec možná, přičemž daná lokalita představuje jen jednu z mnoha alternativ** – viz body 39 – 40 odůvodnění:

„ [39] V řízení vedeném pod sp. zn. 7 As 59/2009 Nejvyšší správní soud přezkoumával rozsudek Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta žaloba proti zamítavému rozhodnutí o stanovení průzkumného území v situaci, kdy o jeho vydání žádal soukromý investor u existujícího ložiska, který měl pochopitelně i zájem na jeho budoucím využití pro dobývání nerostu. Správní orgán zamítavý výrok tehdy odůvodnil především odkazem na státní surovinovou politiku a nezájmem státu na těžbě ložiska. Nejvyšší správní soud tento závěr neaproboval a uvedl, že „[a]ktuální nezájem státu na případné těžbě není ještě sám o sobě důvodem, pro který lze shledat rozpor průzkumu ložisek se státní surovinovou politikou“. Následně předložil uvedenou úvahu o poměrování veřejného zájmu se zájmem na těžbě.

[40] V uvedené věci bylo vysoce pravděpodobné, že pokud bude geologický průzkum úspěšný, požádá soukromý investor i o příslušná povolení nutná pro dobývání nerostu samého. Jelikož jsou aktivity směřující k budoucímu dobývání nerostu pro žadatele finančně nákladné, bylo namístě, aby se správní orgán v co nejranější fázi celého procesu zabýval otázkou, zda neexistuje závažný veřejný zájem bránící těžbě samotné a nečinil tak až ve fázi povolování dobývání nerostu. Nejvyšší správní soud ve věci pod sp. zn. 7 As 59/2009 vyjádřil názor, že nepostačuje odkázat na určité části státní surovinové politiky a je nutno zkoumat i další veřejné zájmy. To však za situace, kdy by bylo nebospodárné vyčkávat s posouzením veřejných zájmů až do další fáze povolovacího procesu, která logicky bude následovat a z pohledu zájmů žadatele (investora) je nutným pokračování úspěšného průzkumu [srov. § 24 odst. 3 horního zákona, podle něhož přednost při získání předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru má organizace, pro niž byl proveden průzkum vybraného ložiska]. V opačném případě by účastníkům řízení mohly vzniknout zbytečné výdaje a k posouzení existence veřejných zájmů (případně vypořádání tzv. střetu zájmů) v souvislosti s možnou těžbou by docházelo později (viz § 24 odst. 2 a 9 horního zákona, § 17 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě).

[41] V nyní projednávané věci jsou však skutkové okolnosti značně odlišné. Předně v projednávané věci **nejde o průzkum, jenž může vést k následné těžbě ložiska.** Ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona se užívá jen „obdobně“ pro průzkum ložiska v souvislosti se zvláštním zásahem do zemské kůry (tj. vytvoření hlubinného úložiště radioaktivního odpadu). Dále je potřebné přiblížit k tomu, že **geologický průzkum zde má sloužit pouze k ověření, zda je realizace hlubinného úložiště v dané lokalitě vůbec možná. Daná lokalita představuje jen jednu z mnoha (zde konkrétně sedmi) alternativ. Proto ani není s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou navazovat další procesní fáze směřující k samotné realizaci výstavby úložiště. K této realizaci nakonec může, ale nemusí dojít. Geologický průzkum zde slouží pouze tomu, aby SÚRAO získala potřebné prvotní informace o tom, zda je daná lokalita vhodná. Je přitom pravděpodobné, že v šesti ze sedmi předem vybraných lokalit k navazujícím fázím procesu vůbec nedojde. Za této situace by bylo předčasné a neúměrně přísné požadovat po správních orgánech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů bránících výstavbě hlubinného úložiště samého, resp. aby SÚRAO předkládala ke všem uvažovaným lokalitám detailní informace o parametrech jednotlivých možných úložišť, bez nichž posouzení této otázky není do důsledku možné. Navíc samotný výběr úložiště pro další fáze povolovacích řízení budou nepochybně určovat právě výsledky geologického průzkumu samotného. Proto požadavek poměrování „dalších veřejných zájmů“ se zájmem na „dalším průzkumu a následném využití vybraného ložiska“ by mohl ve svém důsledku být technicky nesplnitelný, jestliže určité parametry hlubinného úložiště bez provedení průzkumu zjistit nelze.“**

21. Podle NSS by ve fázi stanovení PÚ ZZZK (etapa vyhledávání) bylo předčasné a neúměrně přísné požadovat po správních orgánech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů bránících výstavbě hlubinného úložiště samého, resp. aby SÚRAO předkládala ke všem uvažovaným lokalitám detailní informace o parametrech jednotlivých možných úložišť, bez nichž posouzení této otázky není do důsledku možné. I nyní se v případě lokality Horka jedná pouze o jednu ze čtyř alternativ (další lokality jsou Janoch, Hrádek a Březový potok).
22. Konkrétně v bodu 41 Rozsudku Čihadlo NSS k této otázce uvádí: „[41] V nyní projednávané věci jsou však skutkové okolnosti značně odlišné. **Předně v projednávané věci nejde o průzkum, jenž může vést k následné těžbě ložiska.** Ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona se užívá jen „obdobně“ pro průzkum ložiska v souvislosti se zvláštním zásahem do zemské kůry (tj. vytvoření hlubinného úložiště radioaktivního odpadu). **Dále je potřebné přihlídnout k tomu, že geologický průzkum zde má sloužit pouze k ověření, zda je realizace hlubinného úložiště v dané lokalitě vůbec možná. Daná lokalita představuje jen jednu z mnoha (zde konkrétně sedmi) alternativ. Proto ani není s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou navazovat další procesní fáze směřující k samotné realizaci výstavby úložiště. K této realizaci nakonec může, ale nemusí dojít. Geologický průzkum zde slouží pouze tomu, aby SÚRAO získala potřebné prvotní informace o tom, zda je daná lokalita vhodná. Je přitom pravděpodobné, že v šesti ze sedmi předem vybraných lokalit k navazujícím fázím procesu vůbec nedojde. Za této situace by bylo předčasné a neúměrně přísné požadovat po správních orgánech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů bránících výstavbě hlubinného úložiště samého, resp. aby SÚRAO**

předkládala ke všem uvažovaným lokalitám detailní informace o parametrech jednotlivých možných úložišť, bez nichž posouzení této otázky není do důsledku možné. Navíc samotný výběr úložiště pro další fáze povolovacích řízení budou nepochybně určovat právě výsledky geologického průzkumu samotného. Proto požadavek poměrování „dalších veřejných zájmů“ se zájmem na „dalším průzkumu a následném využití vyhradního ložiska“ by mohl ve svém důsledku být technicky nesplnitelný, jestliže určité parametry hlubinného úložiště bez provedení průzkumu zjistit nelze.“

23. V Rozsudku Kraví Hora byly závěry Rozsudku Čihadlo zopakovány a nadto NSS v bodě 34 odůvodnění zdůraznil nutnost aplikace principu přiměřenosti na zvláštní zásahy do zemské kůry při aplikaci právní úpravy vyhledávání a průzkumu ložisek výhradních nerostů: „[34] Na výše zmiňovaný § 34 horního zákona upozornila ve svém vyjádření i SÚRAO (viz odstavec [19] výše). Z uvedeného plyne, že **vůdčím principem užití příslušných ustanovení geologického zákona je právě princip přiměřenosti. Zvláštní zásahy do zemské kůry jsou činností výrazně odlišnou od vyhledávání a průzkumu ložisek výhradních nerostů, činností relativně nově upravenou (zatímco dobývání nerostů je činností s dlouhou historií), užívají se při ní relativně nové technologie a činnost může sledovat jiné cíle z hlediska společenského i ekonomického. Je tedy pochopitelné, pokud se „pravidla hry“ dle geologického zákona pro průzkum a dobývání nerostů nepoužijí mechanicky, ale naopak „jen“ přiměřeně na zvláštní zásahy do zemské kůry ve smyslu § 34 odst. 1 horního zákona. Tímto prizmatem je třeba také korigovat výklad § 22a odst. 1 geologického zákona a slova obdobně, které je v tomto ustanovení poněkud nevhodně použito, přičemž nevhodnost je patrná z účelu právní úpravy a výslovného znění § 34 odst. 2 horního zákona.**“
24. V Rozsudku Hrádek NSS opět zopakoval závěr, dle něhož ve fázi přípravy geologického průzkumu (stanovení průzkumného území) je třeba brát v úvahu jen zájmy, jež by mohly být dotčeny samotným prováděním průzkumu:

„[28] Místní komunity v nadějných lokalitách zásadně nemají právo geologickému průzkumu a jiným způsobům zjišťování relevantních podkladů pro výběr bránit. Nemají právo „utnout již v zárodku“ úvahy o tom, že by případně lokalita na území jejich obce mohla být trvalým úložištěm. Trvalé úložiště je věcí veřejného zájmu vysoké míry důležitosti; pokud bude určitá lokalita při férovém zohlednění relevantních hledisek vybrána jako místo pro trvalé úložiště, musí se místní komunita ve prospěch tohoto veřejného zájmu „obětovat“. V České republice existují v nejrůznějších oblastech, mimo jiné i v souvislosti s mírovým využíváním jaderné energie, veřejné zájmy, které se vyznačují tím, že pro jejich dosažení se musí někdy „obětovat“ jiné zájmy, práva či hodnoty. Při poměrování protichůdných zájmů, práv a hodnot je třeba, aby všichni dotčení měli právo uplatnit svůj hlas, aby všechny relevantní argumenty byly pečlivě zváženy a aby protichůdné zájmy a hodnoty byly dotčeny, jen není-li zbytí a pokud možno v co nejmenší míře, a újmy vzniklé dotčením byly patřičně kompenzovány. Nikdo však nemá právo prosazení veřejného zájmu, například vybudování trvalého úložiště, zabránit jen proto, že jeho případné negativní dopady nechce ve své blízkosti („not in my backyard“).

[29] ***Ve fázi přípravy geologického průzkumu (stanovení průzkumného území) je tedy třeba brát v úvahu jen zájmy, jež by mohly být dotčeny samotným prováděním průzkumu.*** Jen pokud by již při přípravě průzkumu vyšlo najevo, že s největší pravděpodobností nebude možno v lokalitě, kde by měl průzkum proběhnout, trvalé úložiště vybudovat, je to důvodem k tomu, aby průzkumné území nebylo stanoveno a průzkum se neprovedl. Provádět geologický průzkum má totiž smysl jen v té lokalitě, kde naplnění účelu, pro který je prováděn, není

vyloučeno. Důvodem pro závěr, že v určité nadějně lokalitě nelze trvalé úložiště vybudovat, a tedy není ani účelné provést průzkum, však rozhodně nemůže být toliko odpor místní komunity k tomuto záměru. Stejně tak tímto důvodem nemohou být stávající zvláštní přírodní hodnoty dané lokality či například to, že jde o klidné místo využívané k rekreaci. Nelze totiž vyloučit, že průzkum a srovnání jeho výsledků s průzkumy jiných nadějných lokalit ukáže, že právě tato lokalita je při celkovém poměření konkurujících si zájmů, práv a hodnot nejbhodnější k vybudování trvalého úložiště, a to i při zohlednění nutnosti „obětovat“ zvláštní přírodní hodnoty či zasáhnout do dosavadního způsobu využití místa.“

25. Lze tedy konstatovat, že k otázce výkladu § 4a odst. 6 geologického zákona již existuje ustálená judikatura NSS, která je plně aplikovatelná na projednávanou věc.
26. Okolnost, že v předchozím případě měl geologický průzkum v etapě vyhledávání vést ke zúžení počtu lokalit ze sedmi na čtyři a v současné situaci má geologický průzkum v téže etapě vést ke zúžení počtu lokalit ze čtyř na dvě, na nichž bude následně pokračovat geologický průzkum ve vyšší míře podrobnosti v etapě průzkumu, nic nemění na plné použitelnosti závěrů v citované judikatuře NSS.
27. I v současné situaci lokalita Janoch představuje jen jednu ze čtyř potencionálních alternativ a není s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou navazovat další fáze průzkumu, resp. další procesní fáze směřující k samotné realizaci výstavby úložiště. I v tomto případě platí, že k této realizaci nakonec může, ale nemusí dojít.
28. Bez ohledu na uvedené je třeba dodat, že budoucí výstavba a zprovoznění HÚ je otázkou prvořadého veřejného zájmu. Zájem na bezpečném nakládání s radioaktivními odpady, či v širším smyslu např. zájem na zásobování energiemi pro všechny občany státu, pro jeho průmysl a sféru služeb, je bezesporu zájmem veřejným. S tím je spojena zákonem a mezinárodními smlouvami uložená povinnost státu vypořádat se vzniklými radioaktivními odpady, a to bezpečným a udržitelným způsobem, tzn. podle všeobecně přijímaného stavu poznání formou hlubinného úložiště. Geologické práce, jejichž cílem je nalezení vhodného horninového masívu pro vybudování HÚ, jsou jednou z aktivit, která naplňuje povinnost státu stanovenou zákonem, právními předpisy Evropské unie a mezinárodními smlouvami. Cílem geologických prací je tedy získat objektivní informace o horninovém prostředí v dané lokalitě a ověřit, zda je realizace v dané lokalitě (a v dalších třech lokalitách) vůbec možná. Na tuto etapu průzkumu budou navazovat další fáze, zejména
29. SÚRAO při podání žádosti o stanovení PÚ ZZK v souladu se svým statutem plní úkoly, které jsou SÚRAO uloženy státem v oblasti bezpečného nakládání s radioaktivními odpady, v souladu s Konceptí nakládání s radioaktivními odpady a s vyhořelým jaderným palivem v ČR, jakož i v souladu se schváleným plánem činnosti.
30. Podle Statutu SÚRAO schváleného usnesením vlády č. 212 ze dne 22. března 2017 je posláním SÚRAO „zajišťovat bezpečné nakládání s radioaktivními odpady dosud vyprodukovanými i budoucími, v souladu s vládou schválenou Konceptí nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v ČR a s požadavky na jadernou bezpečnost a ochranu člověka i životního prostředí před nežádoucími vlivy uložených odpadů.“
31. Hlavní úkoly SÚRAO vyplývají z hlavního předmětu činnosti SÚRAO, který je vymezen v ustanovení § 113 odst. 4 zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**atomový zákon**“), přičemž dle § 113 odst. 4 písm. a) atomového

zákona je jedním z hlavních úkolů SÚRAO „*příprava, výstavba, uvádění do provozu, provoz a uzavření úložišť radioaktivního odpadu.*“

32. V souladu s § 108 odst. 1 věta první atomového zákona zpracovává MPO pro nakládání s radioaktivním odpadem, včetně radioaktivního odpadu vzniklého při radiační havárii jako její důsledek, a vyhořelým jaderným palivem **Koncepci nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým jaderným palivem**, kterou pravidelně vyhodnocuje, nejméně jednou za 10 let, a v případě potřeby ji aktualizuje.
33. V souladu s § 108 odst. 1 atomového zákona byla usnesením vlády ze dne 26. srpna 2019 č. 597/2019 schválena aktualizovaná Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a s vyhořelým jaderným palivem v ČR (dále jen: „**Koncepce**“).
34. Jak plyne z čl. 2 Koncepce je při nakládání s radioaktivními odpady („**RAO**“) a vyhořelým jaderným palivem („**VJP**“) základní strategií ČR pro zneškodnění VJP je jeho přímé uložení do hlubinného úložiště.
35. V souladu s Koncepcí probíhá výběr lokality HÚ v několika fázích (etapách) postupného zužování počtu a plošného rozsahu lokalit, v nichž budou probíhat geologické práce v různé míře podrobnosti.
36. Usnesením vlády č. 1350 ze dne 21. 12. 2020 o plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2021, tříletém plánu a dlouhodobém plánu a k přípravě hlubinného úložiště radioaktivního odpadu a vyhořelého jaderného paliva v České republice, vláda ve výroku I./2 schválila v návaznosti na dokončení multikriteriálního hodnocení devíti potenciálních lokalit pro umístění HÚ návrh zúžení počtu lokalit pro budoucí hlubinné úložiště na 4 perspektivní pro navazující práce (Březový potok, Horka, Hrádek a Janoch) a informaci o dalším postupu prací k výběru dvou kandidátních lokalit, obsažených v části IV materiálu č.j. 1528/20. Dále bylo usnesením vlády bylo ve výroku IV/1 uloženo místopředsedovi vlády, ministrovi průmyslu a obchodu a ministrovi dopravy předložit vládě do 31. prosince 2030 návrh finální lokality a návrh záložní lokality pro budoucí hlubinné úložiště radioaktivního odpadu a vyhořelého jaderného paliva,
37. Usnesením vlády ze dne 11. ledna 2023 byl schválen pod č. j. 7/2023 „Plán činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2023, tříletý plán a dlouhodobý plán („**Plán činnosti 2023**“).
38. Dle Plánu činnosti 2023 je pro čtyři vybrané lokality připravována návazná etapa prací za účelem získání dat z hloubky úložiště v režimu geologického výzkumu a průzkumu. Získání těchto dat je podmíněno nejen technickými možnostmi, ale především schválením průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry na dotčených lokalitách.
39. Schválený Plán činnosti 2023 pak stanovil, že SÚRAO podá žádosti o stanovení průzkumných území na všech čtyřech potenciálních lokalitách pro hlubinné úložiště v první polovině roku 2023, což bylo rovněž naplněno. Průzkumné práce ve stanovených průzkumných územích budou probíhat za účelem definování vlastního horninového bloku pro potenciální umístění hlubinného úložiště a stanovení jeho vlastností. Geologické práce mají za úkol přinést data pro účely popisu a výběru finální a záložní lokality hlubinného úložiště.

40. Co se týká obecné námitky spočívající ve zpochybňování vhodnosti či bezpečnosti hlubinného úložiště, k tomu SÚRAO dodává, že i v souladu se Směrnicí Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. července 2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem („Směrnice 2011/70/Euratom“) platí, že **„na technické úrovni je v současnosti obecně uznávaným názorem, že nejbezpečnější a nejudržitelnější alternativou v konečné fázi nakládání s vysokoaktivním odpadem a vyhořelým palivem považovaným za odpad je hloubkové geologické ukládání.“**
41. Kromě toho je ve Směrnici 2011/70/Euratom zdůrazněna **„morální povinnost zabránit nepřiměřenému zatížení budoucích generací spojenému s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, včetně radioaktivního odpadu, který vznikne po vyřazení stávajících jaderných zařízení z provozu.“**
42. Obdobně pak atomový zákon v § 108 odst. 2 rovněž stanoví zásadu, že s radioaktivním odpadem a vyhořelým jaderným palivem lze nakládat pouze tak, aby současným i budoucím generacím nebyla způsobena nepřiměřená technická, ekonomická a společenská zátěž. Řešení problému spočívajícího v nutnosti zajištění nakládání s vysokoaktivním odpadem a vyhořelým palivem je tedy slovy Směrnice 2011/70/Euratom morální povinností ČR a nelze řešení tohoto problému odsouvat v čase a přenechávat tuto zátěž na budoucí generace.
43. Naléhavá potřeba nalezení vhodné lokality HÚ za účelem jeho včasného zprovoznění plyne i z nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1214 ze dne 9. března 2022, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139, pokud jde o hospodářské činnosti v některých odvětvích energetiky, a nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178, pokud jde o specifické zveřejňování informací v souvislosti s těmito hospodářskými činnostmi („**Nařízení EK k Taxonomii EU**“). Příloha č. 1, body 4.26 až 4.28 Nařízení EK k Taxonomii EU stanoví podmínky pro financování jaderné energetiky jako přechodného zdroje k nízkouhlíkové ekonomice. Jednou z podmínek Nařízení EK k Taxonomii EU je zprovoznění hlubinného úložiště v roce 2050.
44. Vláda svým usnesením vlády č. 24 z 11. ledna 2023 „Vyhodnocení vlivu Nařízení Komise o Taxonomii EU pro oblast jaderné energetiky do systému nakládání s radioaktivním odpadem v ČR“ („**Vyhodnocení Taxonomie**“). Tato vládou schválená studie obsahuje rovněž optimalizaci harmonogramu přípravy hlubinného úložiště, a to s ohledem na plnění podmínek daných Nařízením EK k Taxonomii EU. Z Vyhodnocení Taxonomie pak vyplývá o to urgentnější potřeba pokračování v procesu vyhledávání vhodné lokality pro umístění HÚ.
45. Lze shrnout, že stanovení PÚ ZZZK v etapě vyhledávání vhodné lokality pro umístění HÚ je věcí prvořadého veřejného zájmu.
46. Je třeba vycházet z toho, že Česká republika má konečnou odpovědnost za nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, jež vznikl na území ČR – viz čl. 4. odst. 1 Směrnice 2011/70/Euratom: „*Členské státy stanoví a udržují vnitrostátní politiky pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Aniž je dotčen čl. 2 odst. 3, má každý členský stát*

konečnou odpovědnost za nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, jež v tomto státě vznikly.“

47. K námitce, že se žalovaný nevypořádal s námitkou možného ukládání radioaktivního odpadu v zahraničí, lze uvést, že s ohledem na čl. 4 odst. 4 Směrnice 2011/70/Euratom nepřichází uložení radioaktivního odpadu v zahraničí s ohledem na neexistenci mezinárodní dohody v úvahu: „Radioaktivní odpad se uloží v tom členském státě, v němž vznikl, pokud v době jeho přepravy nevstoupí v platnost dohoda zohledňující kritéria stanovená Komisí v souladu s čl. 16 odst. 2 směrnice 2006/117/Euratom a uzavřena mezi dotčeným členským státem a jiným členským státem nebo třetí zemí za účelem využívání úložiště v jedné z těchto zemí.“
48. Atomový zákon v § 102 odst. 7 (v souladu se Směrnicí 2011/70/Euratom) stanoví: „Radioaktivní odpad vzniklý v České republice lze ukládat v jiném členském státě Euratomu nebo ve státě, který není členským státem Euratomu, je-li uzavřena dohoda mezi Českou republikou a tímto státem o využívání jeho úložiště radioaktivního odpadu. Před uskutečněním přepravy do státu, který není členským státem Euratomu, Úřad informuje Evropskou komisi o obsahu dohody.“
49. Argumentace žalobkyně je proto s ohledem na objektivní nemožnost uložení radioaktivních odpadů v zahraničí zcela bezpředmětná. Ze Směrnice 2011/70/Euratom lze naopak dovodit, že primárně je členský stát povinen zajistit uložení vlastního radioaktivního odpadu, jedinou výjimkou je případ, kdy se členskému státu podaří uzavřít příslušnou mezinárodní dohodu, což je ovšem v první řadě otázkou politickou.
50. Žalobkyně v kasační stížnosti namítá, že je stále platná smlouva s Ruskou federací o vracení vyhořelého jaderného paliva (VJP) zpět do země původu, tedy Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o spolupráci v oblasti jaderné energetiky zveřejněná ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv sdělením MZV č. 171/1995 Sb., a tudíž je na místě vrátit použité palivo k přepracování do země původu.
51. Žalobkyně jednak zjevně zcela opomíjí aktuální geopolitickou situaci, jednak opomíjí, že ani vrácení vyhořelého jaderného paliva k přepracování neřeší problém nakládání s radioaktivním odpadem, neboť podle čl. 5 věta druhá této mezinárodní dohody se radioaktivní odpady vzniklé v důsledku přepracování vyhořelého a ozářeného jaderného paliva se vracejí do České republiky. Kromě toho se tato mezinárodní dohoda nevztahuje na VJP nepocházející z Ruské federace.
52. Argumentace žalobkyně kromě toho nebere v úvahu, že veškeré kroky směřující k vyhledávání lokality HÚ jsou ze strany SÚRAO činěny v souladu s příslušnými závazky plynoucími z atomového zákona a z navazujících a souvisejících strategických a koncepčních dokumentů (plán činnosti, Koncepce), které SÚRAO ukládají činit kroky pro nalezení lokality HÚ na území České republiky, tudíž tento postup byl ze strany státu posouzen jako postup, který je ve veřejném zájmu, jímž je zajištění bezpečného nakládání s radioaktivními odpady. Je zjevné, že by bylo neodpovědné vůči dalším generacím, pokud by tento problém nebyl řešen a stát by se lehkovážně, bez jakékoliv garance, spoléhal na to, že ze strany jiného státu bude v budoucnosti akceptována možnost uložení radioaktivních odpadů na jeho území, což se jeví jako krajně nepravděpodobné.

2.) K povinnosti posouzení kumulativních a synergických vlivů

39. Žalobkyně v kasační stížnosti namítá, že bylo stanoveno PÚ ZZZK, aniž by byl zjištěn skutkový stav zatížení území stávajícími i plánovanými záměry, jejich kumulativní a synergické vlivy se záměrem stanovení průzkumného území a následného vybudování úložiště, a to v rámci posuzování vlivů koncepce na životní prostředí (SEA) podle § 10a odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon č. 100/2001 Sb.**“). V tomto směru žalobkyně zdůrazňuje, že lokalita Janoch je lokalitou extrémně zatíženou existujícími a plánovanými záměry.
40. V daném případě není zřejmé, na základě čeho žalobkyně dovedla závěr o nutnosti provedení SEA v souvislosti s řízením o stanovení PÚ ZZZK. Předmětem SEA jsou ve smyslu § 3 písm. b) zákona č. 100/2001 Sb. „strategie, politiky, plány nebo programy včetně těch, které jsou spolufinancované z prostředků fondů Evropské unie, zpracované nebo zadané orgánem veřejné správy a následně orgánem veřejné správy schvalované nebo ke schválení předkládané“.
41. Co se týká požadavku posouzení synergických a kumulativních vlivů záměru HÚ v rámci posuzování SEA, pak předmětem SEA jsou podle § 10a odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb., mj. koncepce, které stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1 (tedy i záměru HÚ), zpracovávané mj. v oblasti energetiky a odpadového hospodářství.
42. Předmětem SEA pak jsou možné významné vlivy (včetně sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, pozitivních a negativních vlivů) navrhovaných variant koncepce na životní prostředí.
43. Předmětem SEA je rovněž koncepce nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým jaderným palivem schvalovaná podle § 108 atomového zákona. **MŽP vydalo v rámci SEA souhlasné stanovisko k Aktualizaci koncepce nakládání s radioaktivními odpady (viz stanovisko MŽP ze dne 20. 11. 2017 č. j.: MZP/2017/710/2721), přičemž dle stanoviska MŽP v něm byly vzaty v úvahu i vlivy „krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé, trvalé, přechodné, synergické i kumulativní“.** Jak plyne ze stanoviska MŽP, při „*vyhodnocování vlivů souvisejících s naplňováním jednotlivých koncepčních cílů byly identifikovány většinou nulové, případně mírně negativní vlivy na veřejné zdraví a složky životního prostředí.*“
44. Je třeba dodat, že vedle SEA musí v budoucnosti proběhnout samotný proces posuzování vlivů záměru na životní prostředí (EIA) podle § 4 odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb., jehož výstupem je závazné stanovisko EIA, které bude závazným podkladem pro navazující řízení (mj. např. řízení o povolení záměru podle stavebního zákona nebo řízení o povolení hornické činnosti), v jehož rámci jsou rovněž synergické a kumulativní vlivy posuzovány.

3.) K námitce chybějícího projektu a nevypořádání se s různými střety zájmů

75. Žalobkyně namítá pochybení soudu, který se nezabýval jejími námitkami týkajícími se jednotlivými střety zájmů na ochranu přírody v rámci PÚ ZZZK. K tomu je třeba uvést, že v rámci projektování geologických prací musí být vždy identifikovány veškeré v úvahu přicházející střety zájmů a s těmito střety zájmů je nutné se vypořádat.
76. Podle § 6 odst. 1 geologického zákona se geologické práce provádějí „**podle schváleného projektu geologických prací, který vyjadřuje zejména sledovaný cíl geologických prací a určuje metodický a technický postup jejich odborného, racionálního a bezpečného provádění; součástí projektu je rozpočet geologických prací.**“
77. Projekt geologických prací musí být podle § 6 odst. 2 geologického zákona zpracován po seznámení se s výsledky dosavadních prací a také po zjištění případných střetů zájmů: „**Při projektování geologických prací se vychází ze zhodnocení výsledků a poznatků získaných dřívějšími geologickými pracemi. Přitom se zjišťuje, zda se geologické práce nedotýkají zájmů chráněných zvláštními předpisy (§ 22).**“
78. Jak plyne z § 6 odst. 3 geologického zákona: „**Projekt geologických prací a jeho změny obsahující strojní vrtné práce hlubší než 30 m nebo strojní vrtné práce, jejichž celková délka přesahuje 100 m, je organizace povinna zaslat krajskému úřadu, v jehož správním obvodu mají být práce spojené se zásahem do pozemku prováděny, a to nejméně 30 dní před zahájením prací spojených se zásahem do pozemku. Krajský úřad se k projektu do 30 dnů vyjádří z hlediska zájmů chráněných zvláštními právními předpisy.**“
79. Z uvedeného tedy plyne, že při **projektování jsou geologickým zákonem upraveny postupy orgánů státní správy, které zajišťují, aby nebyly porušeny zájmy chráněné zvláštními předpisy (mj. vodní zákon, zákon o ochraně přírody a krajiny).**
80. Detailní postup při projektování geologických prací a při zajištění střetů zájmů chráněných zvláštními právními předpisy je pak upraven ve vyhlášce č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, ve znění pozdějších předpisů („**Vyhláška**“). Podle § 4 odst. 6 Vyhlášky: „**Při projektování zpracovatel projektu zjišťuje, zda se zamýšlené práce nedostávají do střetu se zájmy chráněnými zvláštními právními předpisy, a volí takové řešení geologického úkolu, které zajistí jeho soulad s ochranou těchto zájmů. Zjistí-li zpracovatel projektu takové zájmy chráněné zvláštními právními předpisy, které vylučují dosažení projektovaného cíle nebo vylučují realizaci záměru, pro nějž jsou geologické práce projektovány, přeruší práce na projektu a oznámí zjištěné skutečnosti objednavateli. Zjištěné střety zájmů, které bude nutné před zahájením prací vyřešit, se uvedou v projektu s uvedením příslušných orgánů veřejné správy nebo jiných osob příslušných k jejich řešení.**“
81. **Bez vyřešení střetu zájmu, tedy ani bez vyřešení střetu zájmu se zájmem na ochranu vodních zdrojů, resp. ochranu krajinného rázu, nelze žádné geologické práce provádět (§ 14 a § 22 geologického zákona).** Stanovení průzkumného území nezakládá oprávnění SÚRAO na uskutečnění jakéhokoliv zásahu ohrožujícího ochranu vod v rozporu se zákonem stanovenou ochranou, resp. v rozporu s předpisy upravujícími

ochranu přírody a krajiny. **Rozhodnutí MŽP pak nad rámec zákonných povinností ukládá SÚRAO povinnost dotčeným obcím po zpracování a schválení ve smyslu § 6 odst. 3 geologického zákona předat projekt geologických prací plánovaných v PÚ ZZZK Janoch**

82. To, že je projekt geologických prací zpracován teprve následně po stanovení PÚ ZZZK není dovozeno výkladem SÚRAO, ale jedná se o standardní zákonný postup, když jiný postup z podstaty věci ani není možný. Ostatně podle § 5 odst. 3 Vyhlášky je rozhodnutí o stanovení průzkumného území povinnou náležitostí projektu: „*U vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek se v projektu uvádí také zadavatel a údaje o stanoveném průzkumném území a podmínkách provádění prací, a to formou přílohy obsahující kopii rozhodnutí o stanovení průzkumného území.*“ Právě rozhodnutí o stanovení PÚ ZZZK tyto podmínky pro geologické práce stanoví, přičemž v rámci projektu je nutné tyto podmínky zohlednit.
83. Navíc Rozhodnutí MŽP (ve vztahu k projektování geologických prací a k ochraně vodních zdrojů, resp. přírody a krajiny) obsahuje celkem čtyři podmínky, které mají zajistit nadstandardní informovanost dotčených obcí o chystaných geologických pracích, a které mají garantovat naplnění požadavků ochrany vodních zdrojů, resp. ochrany přírody a krajiny:
- 1. Před zahájením prací spojených se zásahem do pozemku seznámit obce, na jejichž území je průzkumné území situováno, s projektem geologických prací schváleným ve smyslu § 6 odst. 3 geologického zákona.*
 - 2. Zajistit, aby nedocházelo k ovlivnění vodního režimu daného území a aby se zamezilo vypouštění či únikům znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod.*
 - 3. Zohlednit výskyt významných krajinných prvků, přiblídnout k poloze funkčních skladebných prvků ÚSES, významnějších center biodiverzity s vyšším podílem přírodních biotopů a výskytem populací zvláště chráněných druhů a s polohou dálkových migračních koridorů, a to na základě výstupů preventivně provedených průzkumných prací v oblasti ochrany přírody, a technické práce přednostně soustředit mimo tyto prvky.*
 - 4. Respektovat zájmy ochrany kulturních památek a území archeologického významu*
84. Lze tedy shrnout, že průzkumné území je právní institut, který sám o sobě nemůže fyzicky zasáhnout do zájmu na ochranu přírody a krajiny či ochrany vody. Do něj by mohly až následně zasáhnout vyprojektované práce. Ovšem při projektování je dána povinnost zjistit všechny střety zájmů, tedy i střety se zájmy na ochranu vody, resp. přírody a krajiny, a práce projektovat tak, aby byly v souladu s předpisy vymezujícími ochranu těchto zájmů, tento postup při projektování pak podléhá schválení ze strany orgánů státní správy.

V.

Návrh SÚRAO na zamítnutí kasační stížnosti

85. S ohledem na shora uvedené SÚRAO navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalobkyně směřující proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. prosince 2025, č. j. 10 A 59/2025-105 jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věta druhá s.ř.s. zamítl.